

Sytuacja powiatowych podmiotów leczniczych prowadzonych w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – raport wstępny

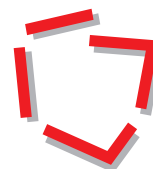
– Bernadeta Skóbel
– Rafał Rudka

Celem raportu jest zarysowanie sytuacji finansowej powiatowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Dane ze szpitali za 2019 r. wciąż sphywają, stąd docelowo dokument obejmie większą liczbę SP ZOZ-ów oraz zostanie poszerzony o powiatowe

spółki prawa handlowego prowadzące szpitale. Raport opracowano na podstawie danych ze sprawozdań MZ-03 za lata 2015-2019, przekazanych przez 100 powiatowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

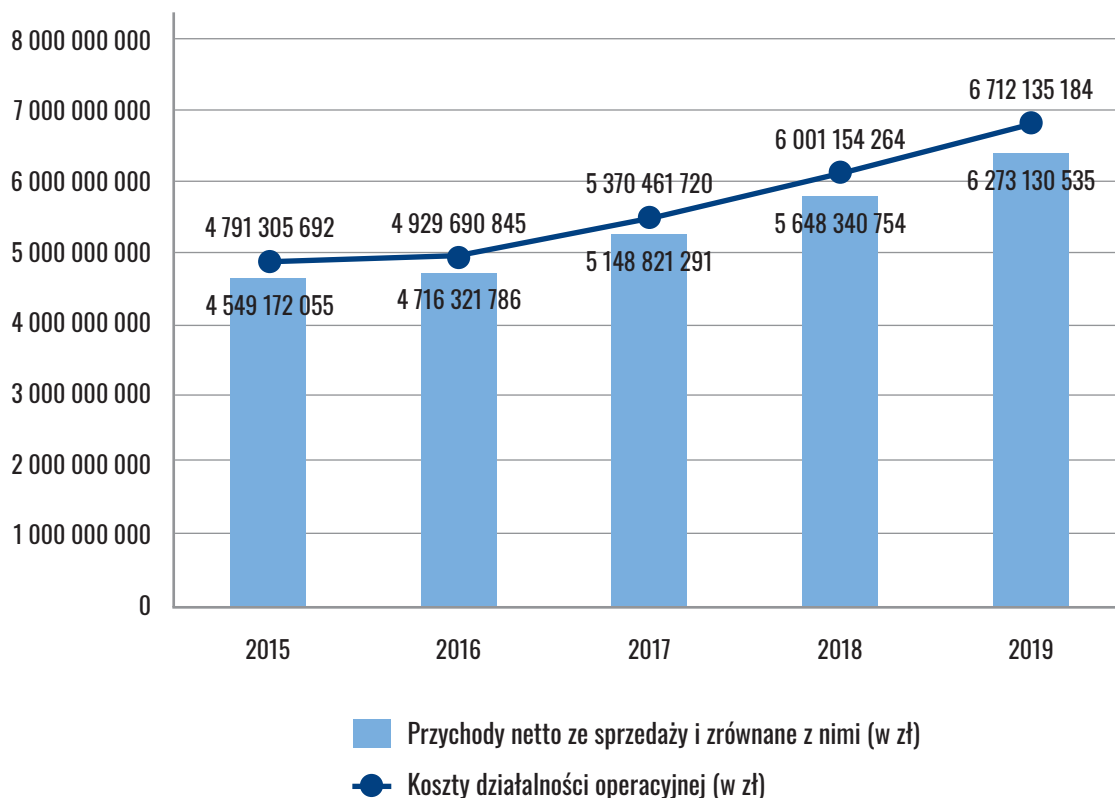
ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Przychody SP ZOZ-ów ze sprzedaży a koszt działalności operacyjnej

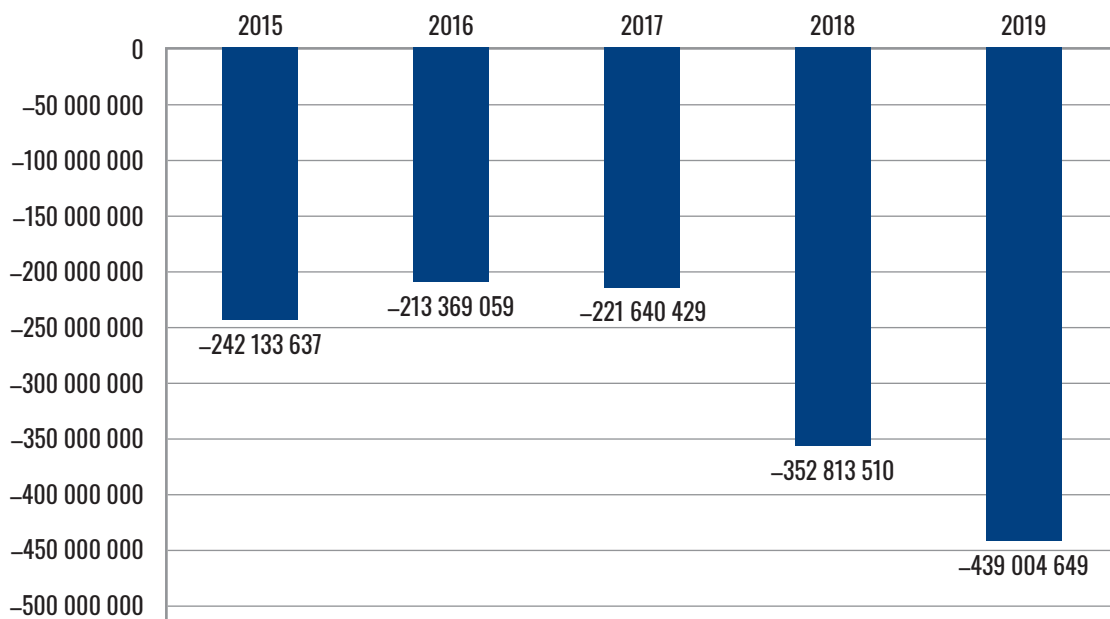
Czy SP ZOZ-y przy obecnym poziomie finansowania są w stanie zrównoważyć koszty prowadzonej działalności z przychodami? Aby odpowiedzieć na to pytanie warto przyjrzeć się przychodom ze sprzedaży (i zrównanym z nimi) i kosztom działalności operacyjnej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że SP ZOZ-y są uzależnione od finansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wykres 1. Przychody netto ze sprzedaży a koszty działalności operacyjnej SP ZOZ-ów w latach 2015-2019 (w zł)

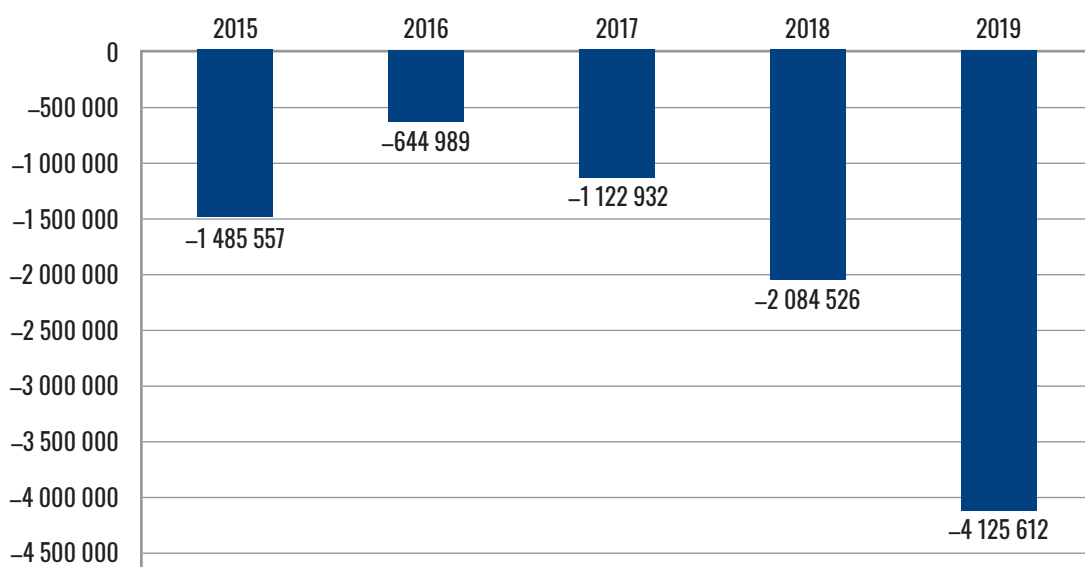

Co do zasady w takich podmiotach przychody ze sprzedaży powinny pokrywać koszty działalności operacyjnej. Należy zaznaczyć, że różnica pomiędzy kosztami działalności operacyjnej a przychodami ze sprzedaży występowała zawsze, niemniej jednak w 2018 r. można było zaobserwować znaczne pogorszenie tego wskaźnika. Sytuację lepiej obrazuje kolejny wykres.

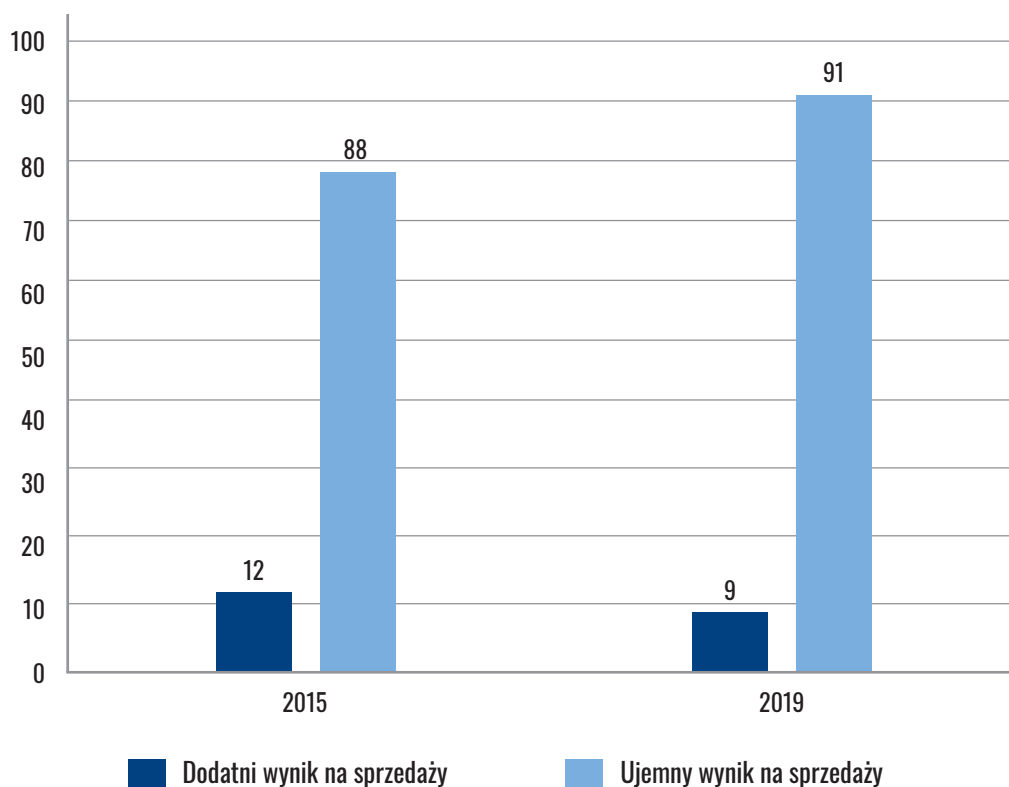
Wykres 2. Różnica pomiędzy przychodami netto ze sprzedaży a kosztami działalności operacyjnej w latach 2015-2019 (w zł)

Wykres 3. Różnica pomiędzy przychodami netto ze sprzedaży a kosztami działalności operacyjnej w latach 2015-2019 (w zł) – mediana dla SP ZOZ-u

Wykres 4. Wynik na sprzedaży w roku 2015 i 2019

Warto głębiej przyjrzeć się danym. W 2015 r. dodatni wynik na sprzedaży notowało tylko 12 podmiotów, w 2019 r. sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu. Dodatni wynik odnotowało tylko 9 podmiotów. Co jednak istotne, pogorszenie i to znaczące odnotowały aż 74 na 100 SP ZOZ-ów. Spośród tych, które odnotowały poprawę, tylko 8 uzyskało dodatni wynik na sprzedaży.

Tabela 1. Zysk/strata ze sprzedaży w roku 2015 i 2019

L.p.	Zysk/strata ze sprzedaży 2015	Zysk/strata ze sprzedaży 2019	Czy nastąpiło pogorszenie wyniku ze sprzedaży?	Czy odnotowano dodatni wynik na sprzedaży?
1.	-4 446 046	-8 160 063	TAK	
2.	-6 442 090	-2 097 652		
3.	-1 874 093	-9 125 965	TAK	
4.	-3 461 300	-813 473		
5.	-35 996	-532 236	TAK	
6.	-5 786 080	-8 622 640	TAK	
7.	-1 954 213	1 209 498		TAK
8.	-3 040 983	-4 023 825	TAK	

9.	-1 164 445	-503 759		
10.	-451 937	-330 189		
11.	-1 369 510	-309 223		
12.	384 573	-7 879 579	TAK	
13.	-4 591 195	-1 812 171		
14.	-890 357	-4 184 765	TAK	
15.	-982 523	-279 988		
16.	-800 912	-5 300 732	TAK	
17.	-2 582 123	-3 648 200	TAK	
18.	-1 021 501	-2 323 310	TAK	
19.	923 255	-574 142	TAK	
20.	-2 113 871	-2 359 689	TAK	
21.	-761 858	-690 737		
22.	-202 863	-5 199 831	TAK	
23.	-5 667 956	-9 972 126	TAK	
24.	-1 786 252	-482 722		
25.	-3 654 575	-3 539 592		
26.	-4 615 015	-2 181 295		
27.	-2 639 200	-3 983 444	TAK	
28.	-2 323 727	-4 427 514	TAK	
29.	-1 199 457	-1 022 931		
30.	-2 319 417	1 432 250		TAK
31.	-837 780	-5 119 427	TAK	
32.	-5 881 406	-7 951 047	TAK	
33.	1 159 173	94 808	TAK	TAK
34.	-5 328 540	-3 237 888		
35.	-1 942 570	-8 713 733	TAK	
36.	-4 209 421	-10 819 794	TAK	
37.	-6 709 104	-9 367 045	TAK	
38.	-5 416 389	-19 800 600	TAK	
39.	418 262	-2 754 154	TAK	

40.	-2 121 909	-2 646 437	TAK	
41.	-542 750	-673 128	TAK	
42.	-1 144 765	-11 556 850	TAK	
43.	-4 352 717	-9 209 690	TAK	
44.	-1 701 376	-3 698 311	TAK	
45.	1 570 942	-906 253	TAK	
46.	-796 294	-5 749 164	TAK	
47.	-14 713 360	-21 164 989	TAK	
48.	-6 009 351	-7 126 390	TAK	
49.	-5 436 277	-15 169 834	TAK	
50.	693 114	-3 279 640	TAK	
51.	-683 939	-2 156 875	TAK	
52.	-985 097	-4 684 290	TAK	
53.	-14 369 963	-14 067 406		
54.	-4 590 407	-11 166 626	TAK	
55.	-3 007 617	-7 625 831	TAK	
56.	-4 968 321	-5 104 024	TAK	
57.	-4 279 965	-10 796 352	TAK	
58.	-23 301	-74 929	TAK	
59.	-2 633 068	-5 818 388	TAK	
60.	-848 565	-3 916 623	TAK	
61.	-2 522 257	-2 401 671		
62.	-2 913 514	-4 462 758	TAK	
63.	-6 540 887	-8 723 919	TAK	
64.	-3 294 031	-7 995 675	TAK	
65.	-253 831	-6 765 846	TAK	
66.	-1 523 553	-1 854 568	TAK	
67.	-1 351 005	-2 238 182	TAK	
68.	-693 444	-3 650 091	TAK	
69.	58 534	101 746		TAK
70.	24 776	26 751		TAK

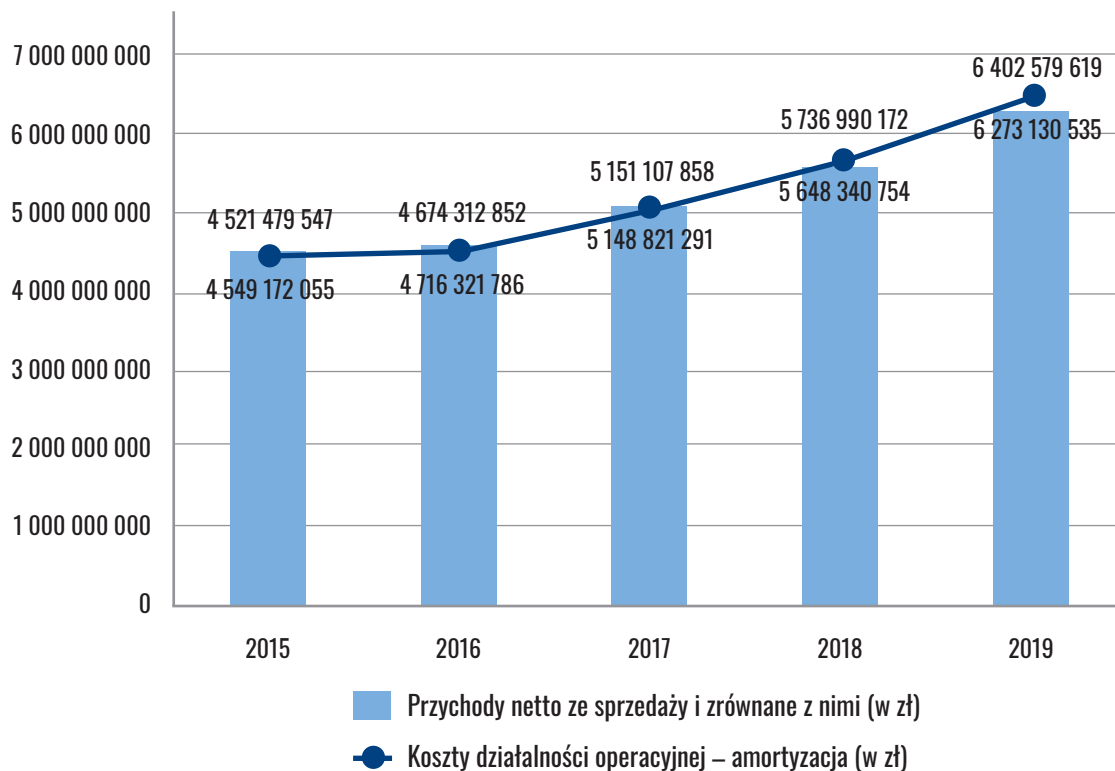

71.	-3 004 938	-3 348 194	TAK	
72.	-6 277 487	-8 613 035	TAK	
73.	-42 426	-2 820 306	TAK	
74.	-210 552	-6 499 969	TAK	
75.	652 024	-551 365	TAK	
76.	-6 517 704	-7 188 729	TAK	
77.	-4 146 767	-3 842 721		
78.	-269 585	-551 668	TAK	
79.	-3 810 704	-7 240 085	TAK	
80.	433 904	633 871		TAK
81.	-349 124	-522 523	TAK	
82.	-4 661 383	-6 442 212	TAK	
83.	2 726 443	3 337 636		TAK
84.	-316 630	-2 701 398	TAK	
85.	319 396	-742 866	TAK	
86.	-1 551 375	-3 414 223	TAK	
87.	-2 208 912	-3 291 365	TAK	
88.	-69 163	-705 997	TAK	
89.	-342	417 391		TAK
90.	-1 928 444	-2 864 090	TAK	
91.	-666 956	-2 805 282	TAK	
92.	-585 327	-413 137		
93.	-2 094 302	-5 971 877	TAK	
94.	-4 207 879	-5 263 280	TAK	
95.	-573 477	-1 276 031	TAK	
96.	-5 653 254	-8 875 689	TAK	
97.	-1 285 537	-2 737 231	TAK	
98.	-357 284	-5 526 368	TAK	
99.	-1 318 383	167 804		TAK
100.	-8 583 829	-5 386 542		

Dla zobrazowania trendu jakim jest pogorszenie się sytuacji finansowej SP ZOZ-ów, warto pokazać jeszcze jeden wskaźnik, a mianowicie wyniki na sprzedaży z pominięciem amortyzacji.

Wykres 5. Przychody netto ze sprzedaży a koszty działalności operacyjnej pomniejszone o amortyzację SP ZOZ-ów w latach 2015-2019 (w zł)

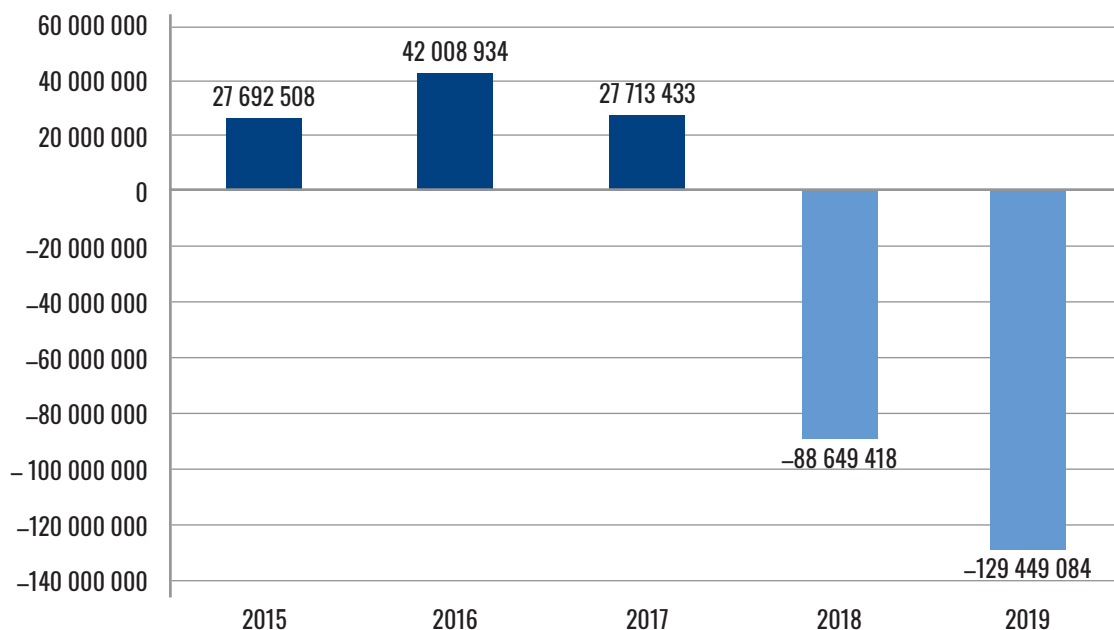
Amortyzacja (odpisy umorzeniowe/amortyzacyjne) to odpowiednik pieniężny zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wywołany ich zużyciem fizycznym – powstały wskutek eksploatacji oraz zużyciem ekonomicznym (moralnym) – będący wynikiem postępu technicznego, związanego z możliwością uzyskania na rynku np. nowoczesnych maszyn, urządzeń bardziej wydajnych, tańszych w eksploatacji, pozwalających uzyskać produkty lepszej jakości. Ta utrata wartości jest przenoszona na wartość produktów wytworzonych przy wykorzystaniu amortyzowanego majątku trwałego. Amortyzacja jest to rodzaj kosztu, który nie stanowi wydatku pieniężnego. Koszty te obejmują odpisy z tytułu systematycznego i planowanego rozłożenia wartości początkowej zarówno środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (z wyłączeniem wartości firmy).¹ Oczywiście amortyzacja nie jest kosztem wirtualnym. Wydatek pieniężny związany z zakupem majątku został poniesiony w poprzednich latach. Na przestrzeni 2015-2019, rok 2018 jest pierwszym, w którym przychody ze sprzedaży nie pokryły kosztów działalności operacyjnej z pominięciem amortyzacji. W 2019 r. wskaźnik ten uległ dalszemu pogorszeniu. Oznaczać to może, że podmioty lecznicze nie tylko utraciły możliwość odtwarzania majątku umożliwiającego udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ale nie uzyskują środków, które pozwoliłyby na prowadzenie bieżącej działalności. Bardziej obrazowo pokazuje to kolejny wykres.

¹ Źródło: Encyklopedia Zarządzania (<https://mfiles.pl/pl/index.php/Amortyzacja>)

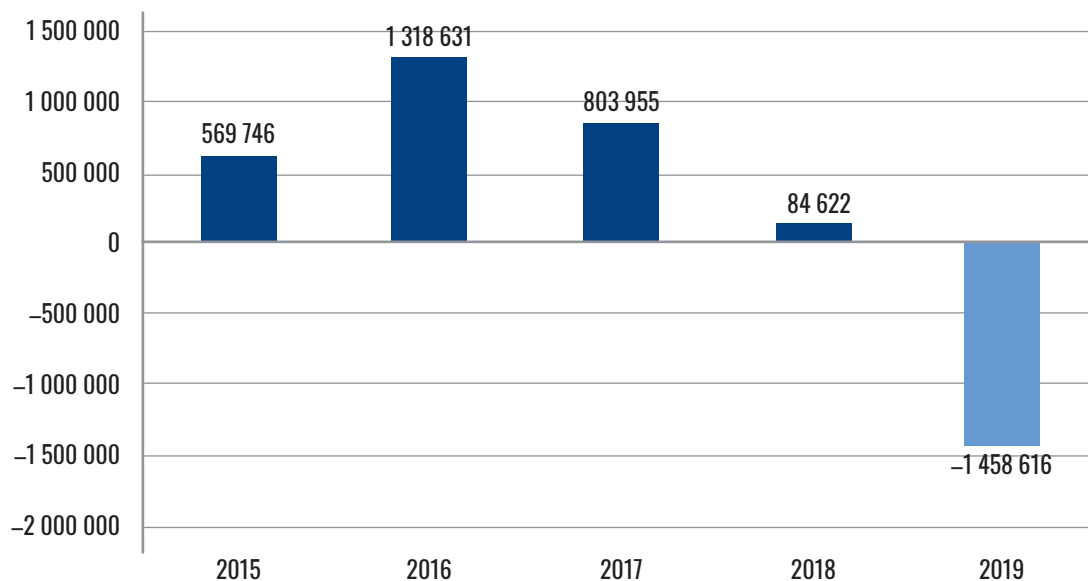

Wykres 6. Różnica pomiędzy przychodami netto ze sprzedaży a kosztami działalności operacyjnej pomniejszonymi o amortyzację w latach 2015-2019 (w zł)

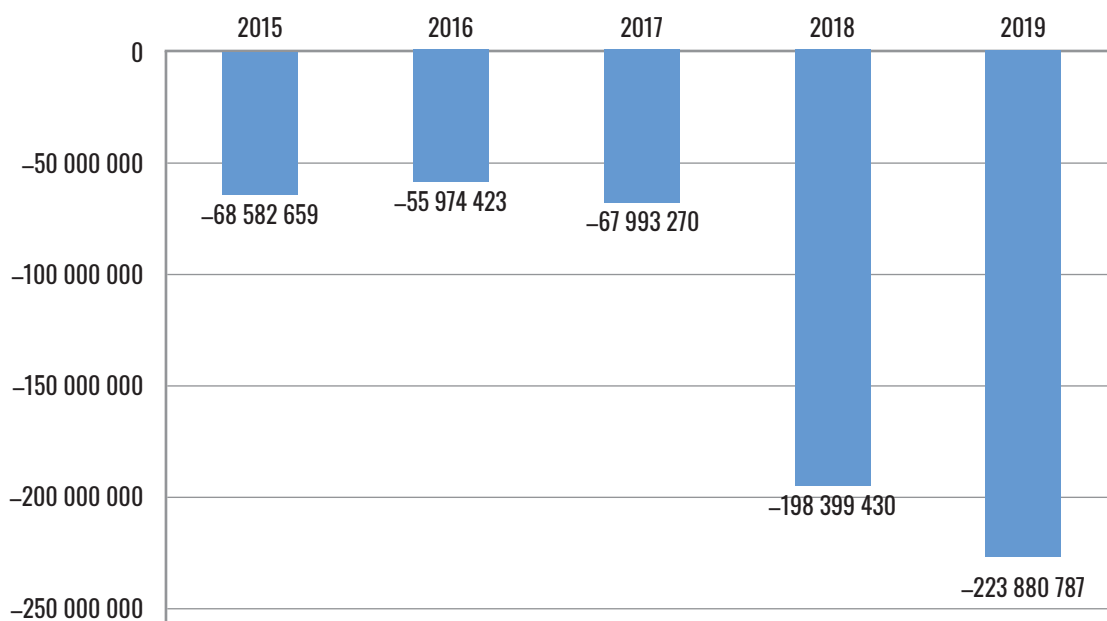
W tym kontekście również warto pokazać medianę. Po odrzuceniu danych skrajnych, również tutaj widać znaczące pogorszenie sytuacji w 2018 r., i sytuację niemal kryzysową na koniec 2019 r.

Wykres 7. Różnica pomiędzy przychodami netto ze sprzedaży a kosztami działalności operacyjnej pomniejszonymi o amortyzację w latach 2015-2019 (w zł) – mediana dla SP ZOZu

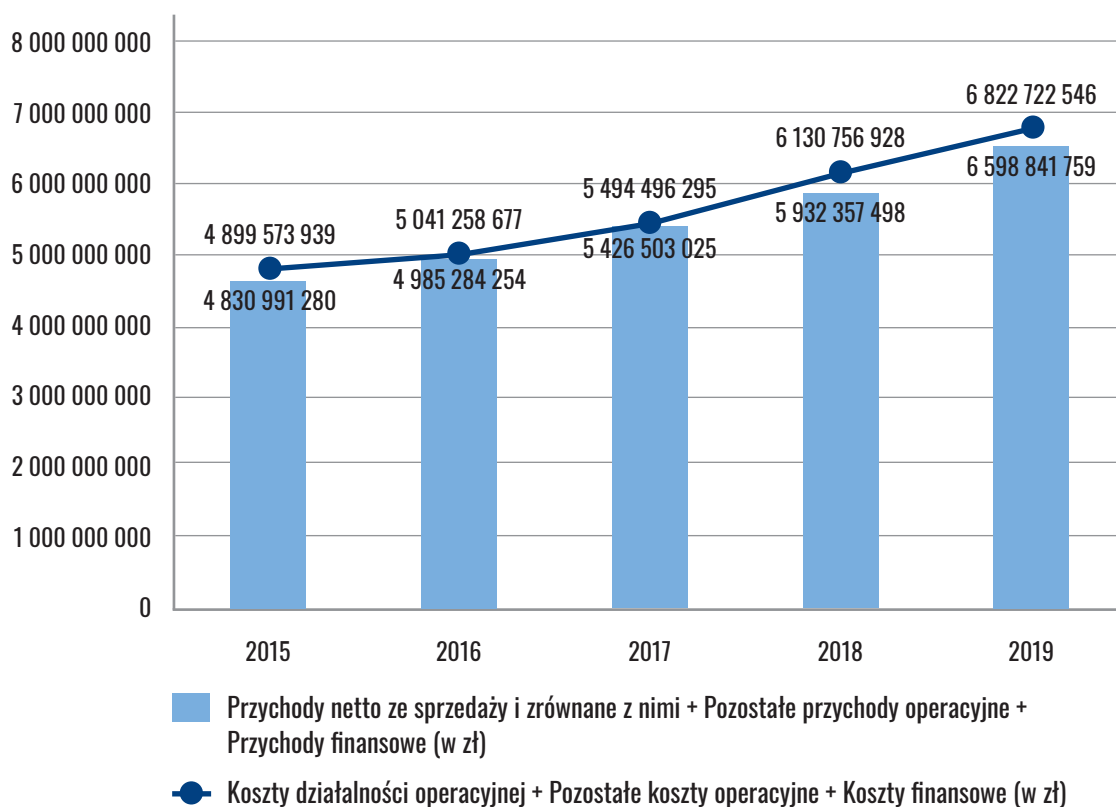

Przyjrzyjmy się teraz przychodom i kosztom ogółem tj. z uwzględnieniem również pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych oraz kosztów i przychodów finansowych.

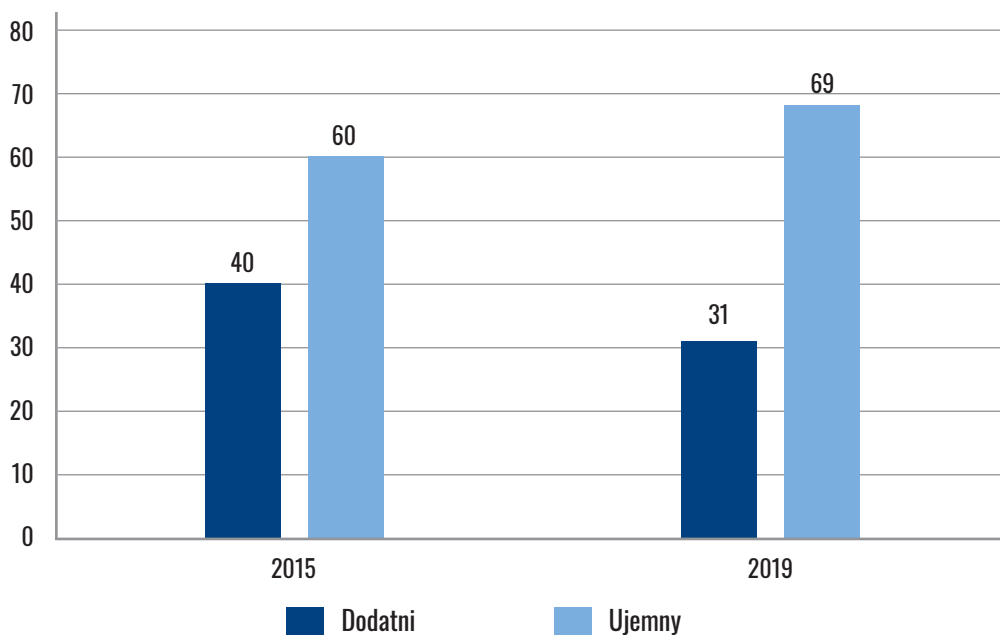
Wykres 8. Różnica pomiędzy przychodami a kosztami w latach 2015-2019 (w zł)

Wykres 9. Przychody i koszty SP ZOZ-ów w latach 2015-2019 (w zł)

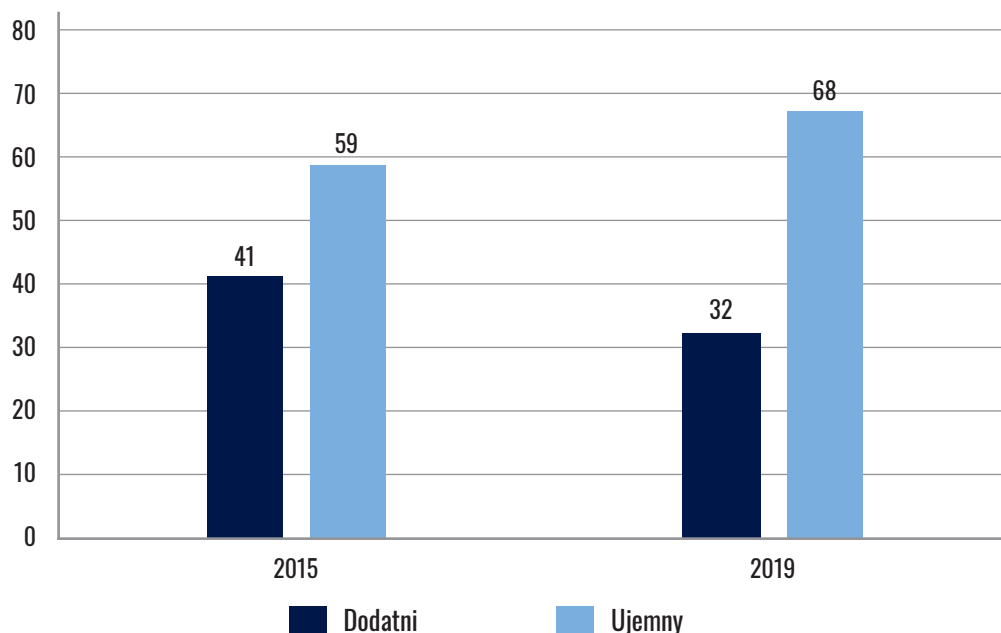

Wykres 10. Liczba podmiotów osiągających zysk (stratę) netto w roku 2015 i roku 2019

Można zaobserwować, że w latach 2015-2017 koszty działalności ogółem nieznacznie przewyższały przychody ogółem. W 2018 r. widoczne jest odchylenie, a w 2019 dalsze pogłębienie różnicy pomiędzy kosztami a przychodami. W 2019 r. nastąpił też spadek liczby SP ZOZ-ów, które odnotowały zysk brutto.

Wykres 11. Liczba podmiotów osiągających zysk (stratę) brutto w roku 2015 i roku 2019

W 2015 r. zysk brutto odnotowało 41 podmiotów, natomiast w 2019 r. już tylko 32 SP ZOZ-y. Jednocześnie aż 77 podmiotów w 2019 r. odnotowało gorszy wynik niż w 2015 r. Z podmiotów, które w 2019 r. nie odnotowały straty tylko 15 odnotowało polepszenie wyniku w stosunku do 2015 r. Obrazuje to poniższa tabela.

Tabela 2. Zysk/strata brutto w roku 2015 i 2019

L.p.	Zysk/starta brutto za 2015	Zysk/starta brutto za 2019	Czy nastąpiło pogorszenie wyniku?	Czy odnotowano zysk brutto?
1.	-1 465 804	-5 690 330	TAK	
2.	-5 440 288	409 267		TAK
3.	1 817 296	-3 620 181	TAK	
4.	-5 296 759	-482 169		
5.	-28 030	-318 173	TAK	
6.	335 611	74 579	TAK	TAK
7.	1 409 221	1 319 322	TAK	TAK
8.	-1 175 872	-2 192 173	TAK	
9.	-675 483	-98 323		
10.	39 949	9 027	TAK	TAK

11.	283 616	270 035	TAK	TAK
12.	2 246 274	-5 217 192	TAK	
13.	-6 343 139	-1 020 945		
14.	-449 705	-3 766 592	TAK	
15.	-247 284	432 802		TAK
16.	-6 471	-4 575 668	TAK	
17.	-1 778 918	-3 046 115	TAK	
18.	1 533 212	-1 261 477	TAK	
19.	971 575	254 966	TAK	TAK
20.	78 774	-840 192	TAK	
21.	1 105 646	479 899	TAK	TAK
22.	532 440	69 777	TAK	TAK
23.	-4 607 214	-8 351 801	TAK	
24.	-809 780	640 189		TAK
25.	721 377	806 938		TAK
26.	327 601	897 182		TAK
27.	-2 870 157	-3 982 584	TAK	
28.	-1 551 563	-2 529 661	TAK	
29.	-598 165	370 646		TAK
30.	625 640	5 237 159		TAK
31.	-333 739	-4 445 098	TAK	
32.	-2 453 757	-4 361 289	TAK	
33.	862 165	358 617	TAK	TAK
34.	-2 931 654	2 987 266		TAK
35.	116 519	-5 502 544	TAK	
36.	-1 060 983	-5 024 427	TAK	
37.	-2 774 377	-5 807 707	TAK	
38.	2 223 470	-4 289 148	TAK	
39.	-25 054	-777 174	TAK	
40.	-1 214 572	-1 996 838	TAK	
41.	60 025	319 133		TAK
42.	-409 187	-7 387 475	TAK	
43.	-394 342	-5 523 737	TAK	
44.	1 091 081	-2 550 024	TAK	

45.	2 166 131	334 097	TAK	TAK
46.	-165 225	-821 347	TAK	
47.	350 724	-8 084 253	TAK	
48.	-578 859	-2 222 124	TAK	
49.	-1 538 665	-8 679 698	TAK	
50.	2 188 282	-1 256 748	TAK	
51.	71 068	-1 064 715	TAK	
52.	-157 240	-1 717 874	TAK	
53.	-5 107 188	-5 373 166	TAK	
54.	-1 837 417	-7 534 110	TAK	
55.	-288 463	-3 635 092	TAK	
56.	-2 193 452	-3 352 457	TAK	
57.	-2 923 940	-8 365 691	TAK	
58.	78 532	130 357		TAK
59.	-774 245	-3 537 132	TAK	
60.	-964 450	-2 138 705	TAK	
61.	-237 333	-1 266 259	TAK	
62.	-765 942	-2 940 902	TAK	
63.	-2 308 582	-2 170 063		
64.	-2 777 338	-4 332 562	TAK	
65.	115 664	-6 553 508	TAK	
66.	-1 222 113	-1 151 984		
67.	-573 794	183 039		TAK
68.	371 142	-2 660 409	TAK	
69.	68 726	106 286		TAK
70.	120 642	14 252	TAK	TAK
71.	-338 269	-1 373 103	TAK	
72.	-3 809 079	-7 552 493	TAK	
73.	342 462	7 120	TAK	TAK
74.	-646 698	-6 361 465	TAK	
75.	548 461	944 877		TAK
76.	-4 097 434	-5 060 550	TAK	
77.	-2 709 382	-4 647 885	TAK	
78.	-92 890	-101 792	TAK	
79.	-3 364 006	-6 379 763	TAK	

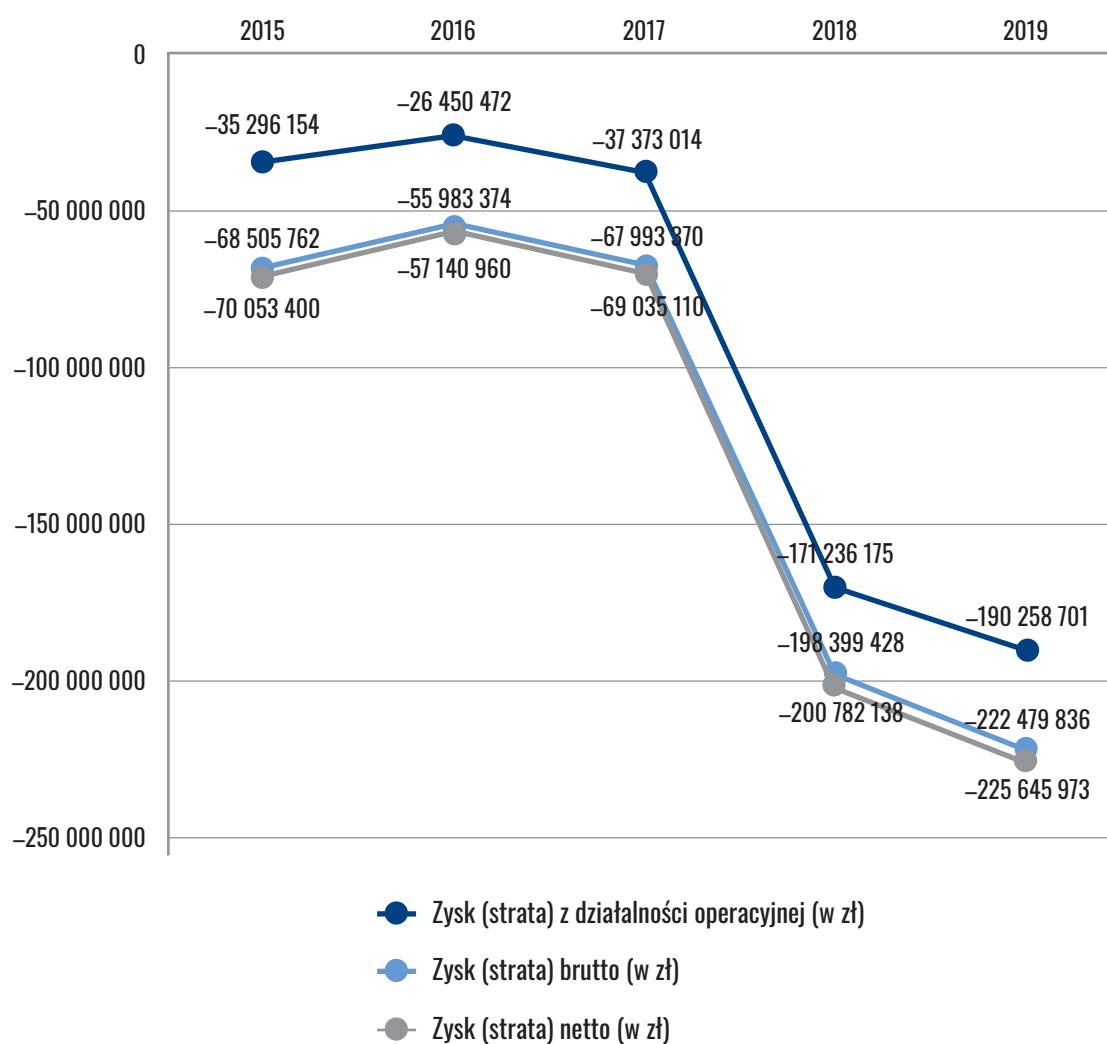

80.	490 652	477 280	TAK	TAK
81.	-416 830	-62 904		
82.	-1 655 858	-4 103 252	TAK	
83.	2 898 375	1 622 410	TAK	TAK
84.	-1 300 133	-3 555 407	TAK	
85.	1 689 057	349 929	TAK	TAK
86.	2 222 342	1 408 657	TAK	TAK
87.	-190 640	-2 713 918	TAK	
88.	39 068	772	TAK	TAK
89.	173 572	597 548		TAK
90.	-967 507	-2 523 707	TAK	
91.	145 769	-3 052 665	TAK	
92.	-335 857	-1 042 390	TAK	
93.	340 034	-3 835 717	TAK	
94.	-2 365 369	-2 283 381		
95.	775 166	438 812	TAK	TAK
96.	-1 399 899	-6 442 098	TAK	
97.	163 385	-1 963 237	TAK	
98.	1 289 685	-3 209 125	TAK	
99.	-1 596 156	1 406 612		TAK
100.	-6 893 643	-5 656 000		

Należy przy tym zaznaczyć, że dla powyższej analizy porównawczej nie wzięliśmy „najkorzystniejszego” dla SP ZOZ-ów roku. Wyniki finansowe na przestrzeni ostatnich pięciu lat obrazuje kolejny wykres.

Wykres 12. Zysk (strata) SP ZOZ-ów w latach 2015-2019 (w zł)

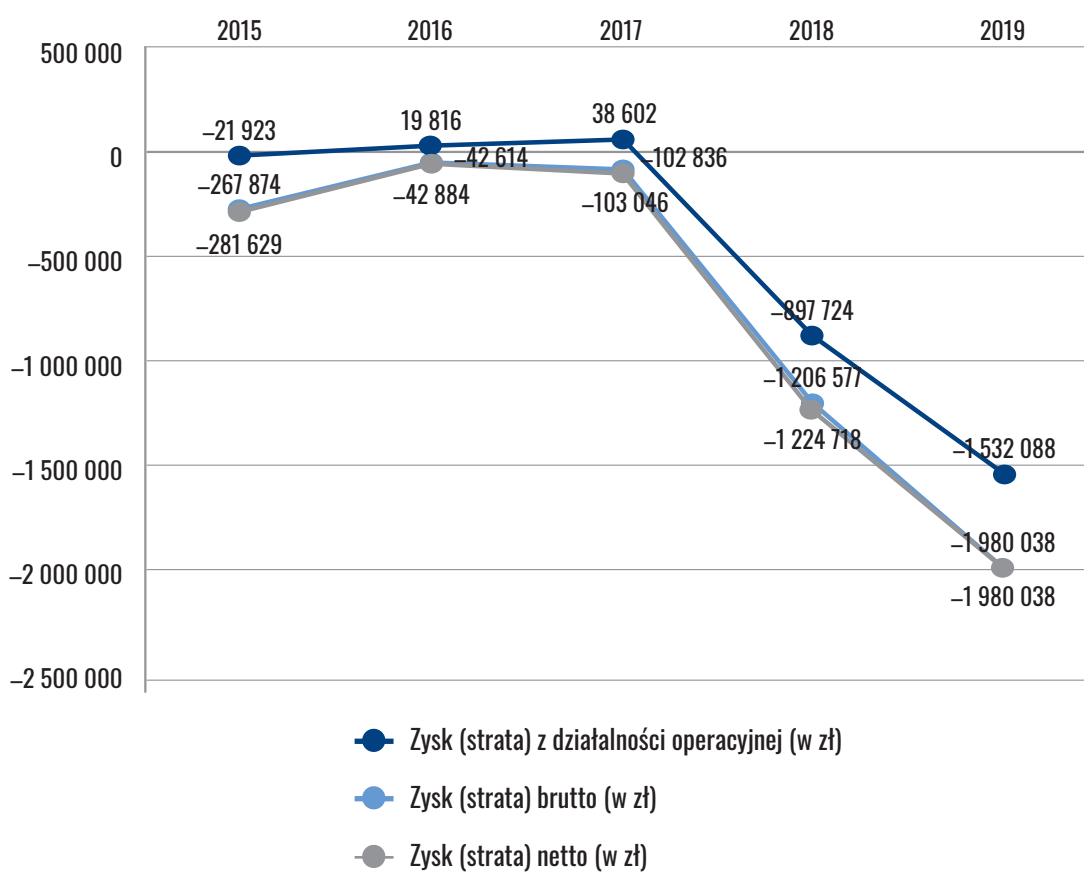

W kontekście powyższego warto pokazać medianę, co pozwoli odrzucić wartości skrajne i zobrazować sytuację przeciętnego powiatowego SP ZOZ-u.

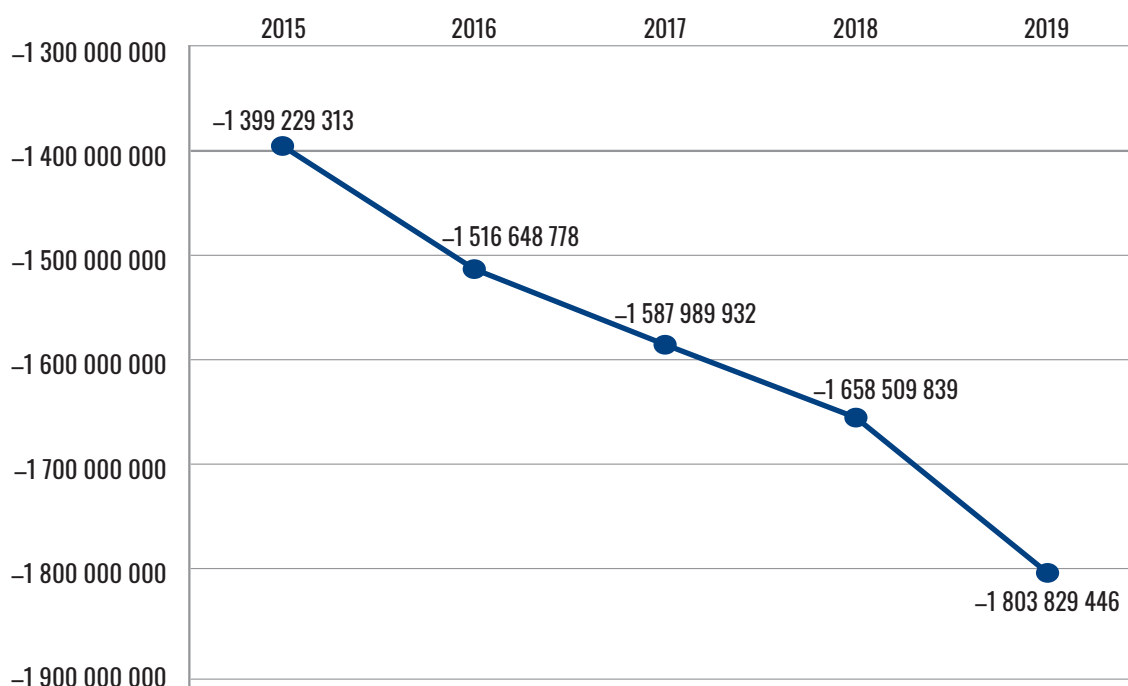

Wykres 13. Zysk (strata) SP ZOZ-ów w latach 2015-2019 (w zł) – mediana dla SP ZOZ-u

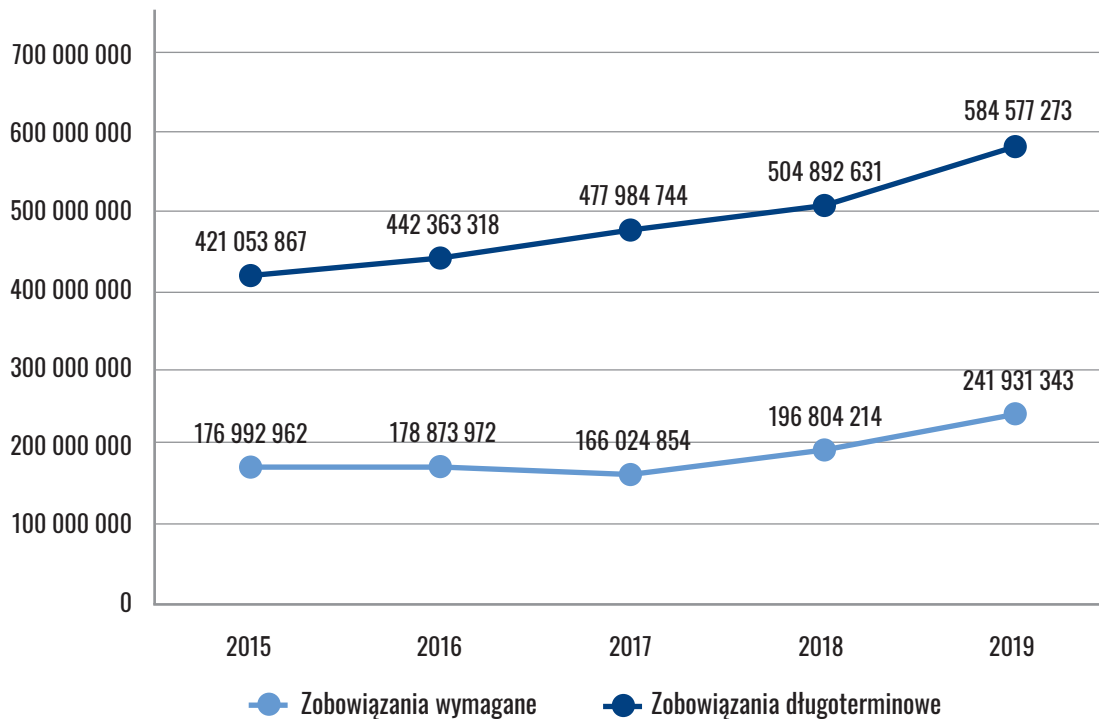
Widoczna jest również kumulacja straty z lat ubiegłych, co obrazuje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 14. Zysk (strata) z lat ubiegłych (w zł)

Jak każdy podmiot prowadzący działalność SP ZOZ-y oczywiście posiadają zobowiązania. To co powinno niepokoić, to wzrost wskaźnika zobowiązań wymagalnych. Zastanawiający jest również wzrost zobowiązań długoterminowych. Może bowiem świadczyć o tzw. rolowaniu długów tj. zaciąganiu nowych zobowiązań na spłatę starych.

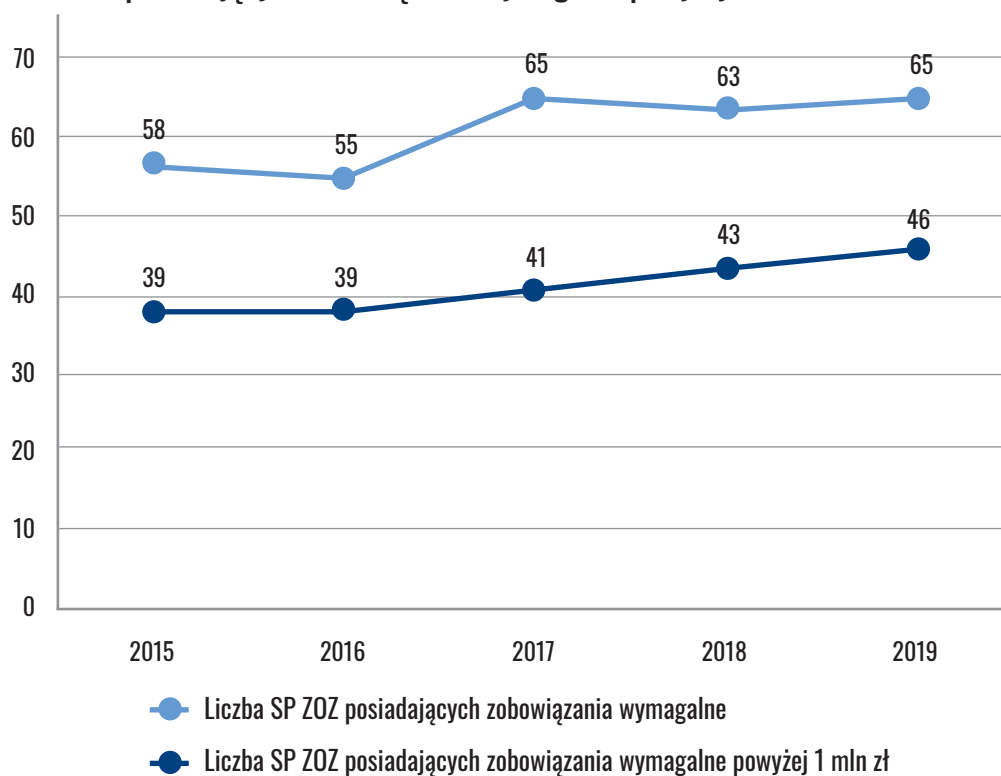
Wykres 15. Zobowiązania wymagalne a zobowiązania długoterminowe w latach 2015-2019 (w zł)

SP ZOZ-y są jednostkami sektora finansów publicznych, zatem co do zasady w ogóle nie powinno dochodzić do sytuacji, w których nie płacą one bieżących zobowiązań. Dla porządku należy dodać, że ze 100 jednostek, których wyniki prezentowane są w niniejszym raporcie, tylko 12 znalazło się na liście Ministerstwa Zdrowia – 6% SP ZOZ-ów generujących 80% zobowiązań wymagalnych. Ogółem na liście Ministerstwa Zdrowia znalazło się 28 (z 74) podmiotów, dla których organem tworzącym jest powiat lub miasto na prawach powiatu.

Spośród 100 badanych podmiotów 65% posiada zobowiązania wymagalne, a w przypadku 46% podmiotów leczniczych zobowiązania wymagalne przekraczają 1 mln zł. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 16. Liczba SP ZOZ-ów posiadających zobowiązania wymagalne do liczby SP ZOZ-ów posiadających zobowiązania wymagalne powyżej 1 mln zł

Koszty działalności powiatowych SP ZOZ-ów

Istotne jest tempo wzrostu kosztów wynagradzania w podmiotach leczniczych, wraz z pochodnymi oraz wzrost kosztów usług obcych. Jest on wielokrotnie wyższy niż realna inflacja w tym samym okresie (wskaźnik inflacji w okresie grudzień 2015 – grudzień 2019 wyniósł 4.43%²) oraz realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego³.

Tabela 3. Dynamika wzrostu kosztów działalności operacyjnej w latach 2015-2019

	2015	2019	%
Koszty działalności operacyjnej	4 791 305 692	6 712 135 184	40%
Amortyzacja	269 826 145	309 555 565	15%
Zużycie materiałów i energii	956 586 221	1 173 165 923	23%
Zużycie materiałów			
leków	377 029 696	453 552 290	20%
żywności	19 210 344	23 202 433	21%
sprzętu jednorazowego	164 563 072	238 988 035	45%
odczynników chemicznych i materiałów diagnostycznych	77 687 584	98 853 572	27%
paliwa	25 008 642	23 263 692	-7%
pozostałe	174 828 380	224 527 165	28%
Zużycie energii	109 716 743	110 778 736	1%
Usługi obce	1 194 595 495	1 814 080 324	52%
Podatki i opłaty	28 499 149	30 388 983	7%
Wynagrodzenia	1 894 598 902	2 793 317 501	47%
wynagrodzenia ze stosunku pracy	1 778 734 958	2 608 821 676	47%
wynagrodzenia z umów zleceń i o dzieło	56 570 377	134 035 752	137%
wynagrodzenia pozostałe	38 144 077	50 460 073	32%
Ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia	398 575 102	553 601 325	39%
Pozostałe koszty rodzajowe	44 724 079	35 233 011	-21%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 900 598	2 792 552	-28%

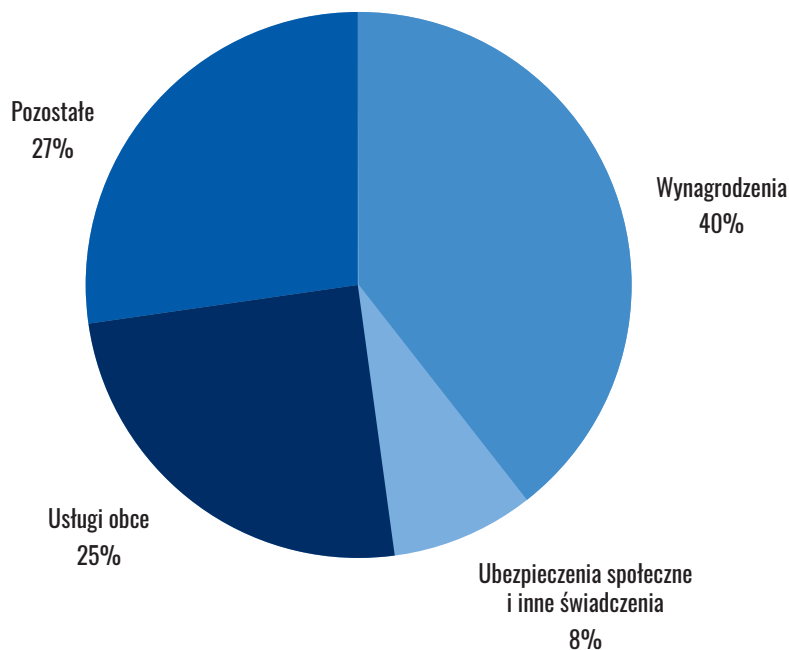
² Obliczono na podstawie kalkulatora inflacji opublikowanego na stronie www.finanse.mf.gov.pl.

³ Realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w 2019 r. w stosunku do 2018 r. wyniósł 4,8%, w 2018 r. w stosunku do 2017 r. wyniósł 5,3%, w 2017 r. w stosunku do 2016 r. wyniósł 3,4 %, w 2016 r. w stosunku do 2015 r. wyniósł 4,2 %, w 2015 r. w stosunku do 2014 r. wyniósł 4,2 %.

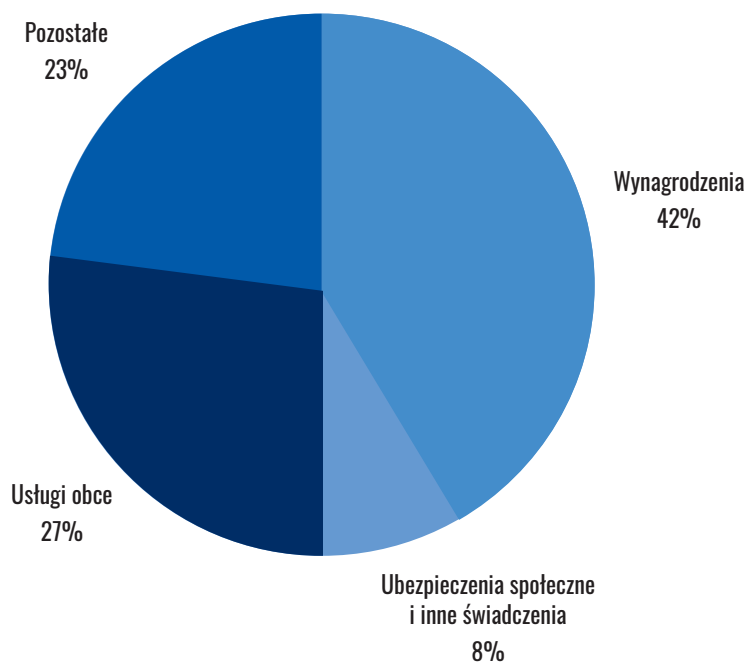

Należy zwrócić uwagę, że wzrastają przede wszystkim wynagrodzenia osobowe oraz usługi obce (w usługach obcych głównym kosztem są medyczne usługi obce). Widoczna jest stopniowa zmiana struktury kosztów w SP ZOZ-ach.

Wykres 17. Udział wybranych kosztów w kosztach działalności operacyjnej ogółem w 2015 r.

Wykres 18. Udział wybranych kosztów w kosztach działalności operacyjnej ogółem w 2019 r.

Raport rozpoczęliśmy od prezentacji wyników ze sprzedaży, a kończymy kosztami działalności. W tym kontekście warto pokazać jeszcze jedną statystykę. Tempo wzrostu kosztów działalności operacyjnej i przychodów ze sprzedaży netto (i zrównanych z nimi).

Tabela 4. Wzrost kosztów działalności operacyjnej i przychodów ze sprzedaży netto – porównanie 2015 i 2019 r.

	2015	2019	%
Koszty	4 791 305 692	6 712 135 184	40%
Przychody	4 549 172 055	6 273 130 535	38%

Można łatwo zauważyć, że koszty działalności rosną w ujęciu % szybciej niż przychody i to w sytuacji, w której już w 2015 r. przychody nie pokrywały kosztów prowadzenia działalności.

Spis treści

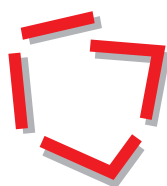
1. Przychody SP ZOZ-ów ze sprzedaży a koszt działalności operacyjnej	2
2. Przychody a koszty SP ZOZ-ów ogółem	10
3. Zobowiązania SP ZOZ-ów	18
4. Koszty działalności powiatowych SP ZOZ-ów	20

Copyright by
Związek Powiatów Polskich

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Wydawca:
Związek Powiatów Polskich
Pałac Kultury i Nauki (27 piętro, pokój 2704)
00-901 Warszawa, Plac Defilad 1
www.zpp.pl
tel. +48 22 656 63 34
fax +48 22 656 63 33